Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER BESLUITVORMING
Aan: MOCW, DGHBWE

*Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

*Deze nota bevat naast de naam en contactgegevens van de medewerker ook andere informatie die niet openbaar gemaakt kan worden: **Nee**

Financieel-Economische Zaken

Van

Datum
2 oktober 2026

Referentie
66212330

Bijlagen
1. Tekst motie Moorman 11 februari 2026
2. Concept Kamerbrief

Intern OCW afgestemd
HOenS, MBO

Extern OCW afgestemd
MBO-Raad, Vereniging Hogescholen, UNL, BZK

nota

Resultaat gesprekken MBO-Raad, VH en UNL over vertrouwelijk delen van de loonruimte aan de cao-tafel (uitvoering motie Moorman)

Aanleiding

Op 11 februari 2026 is de motie Moorman[1] ingediend. Deze motie verzoekt u om in gesprek te gaan met de MBO Raad, Vereniging Hogescholen (VH) en Universiteiten van Nederland (UNL) over de informatiedeling met de onderwijsvakbonden, en de Kamer vóór het najaar te informeren over de resultaten van dit gesprek. Met deze nota informeren we u over de gesprekken en doen we een voorstel voor het reageren op de motie, in een brief aan de Kamer.

Geadviseerd besluit

Akkoord op bijgaande conceptbrief om de Kamer te informeren.

Kernpunten

Aanleiding: Vakbond AOb maakt zich al een aantal jaar hard voor openbaarheid van de jaarlijkse brief van M.BZK over de kabinetsbijdrage in de arbeidskosten-ontwikkeling. De brief wordt verstuurd na de voorjaarsnotabesluitvorming en biedt informatie over de vastgestelde loonruimte voor het lopende jaar en de raming voor het volgende jaar. De kabinetssectoren[2] en onderwijsraden ontvangen deze brief vertrouwelijk en bepalen ermee hun cao-inzet.

Uitvoering motie: We hebben met de MBO Raad, VH en UNL besproken of en op welke manier zij transparant (willen) zijn. In de gesprekken kwam naar voren dat de werkgevers in deze drie sectoren, net als in de sectoren po en vo, transparant zijn over de sectorale loonruimte richting de aan de cao-tafel deelnemende vakbonden.

Voorstel passage Kamerbrief: We stellen voor om de Kamer, conform het verzoek uit de motie, over de uitkomst van de gesprekken te informeren. In de bijlage treft u hiervoor een tekst aan. Kern daarvan is dat onderwijswerkgevers aan de cao-tafels in het onderwijs transparant zijn over de loonruimte.

[1] Kamerstukken II 2025/2026, 27923, nr. 521.
[2] Sectoren waarin de minister zelf werkgever is: Rijk, Defensie, Politie, Rechterlijke macht.

Toelichting

Aanloop naar de motie Moorman
In het funderend onderwijs delen de raden de loonruimte onderling en vertrouwelijk met de vakbonden. De Kamer is in september 2025 over deze werkwijze geïnformeerd, waarop een schriftelijk overleg en tweeminutendebat volgde. Hier hebben we steeds aangegeven dat het aan de werkgeversverenigingen zelf is om te bepalen of en wanneer welke informatie over de sectorale loonruimte met de vakbonden vertrouwelijk aan de cao-tafel wordt gedeeld.

Wat is het verschil tussen de kabinetsbijdrage en de sectorale loonruimte?
De tekst van de motie spreekt over het begrip 'kabinetsbijdrage'. In de brief aan de Kamer hanteren we het begrip 'sectorale loonruimte'. Dat begrip hebben we ook in eerdere Kamerbrieven gehanteerd en geeft preciezer weer waar het over gaat.
De kabinetsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling is het percentage waarmee jaarlijks het loongevoelige deel van de onderwijsbekostiging wordt opgehoogd. Dit is gebaseerd op de cao-ontwikkelingen in de markt: afgesproken is dat de overheids- en onderwijssectoren de marktontwikkeling volgen. De kabinetsbijdrage is in de regel gelijk voor de kabinetssectoren en onderwijssectoren.

De financiële ruimte die er aan de cao-tafel is voor de arbeidsvoorwaarden- en loonontwikkeling, ook 'loonruimte' genoemd, verschilt gewoonlijk per sector en per cao-ronde. Dit komt doordat er sectorspecifiek bijvoorbeeld nog ruimte is uit een vorig cao-akkoord, een premievrijval of overgangsrecht.

Waarom wordt de kabinetsbijdragebrief vertrouwelijk verstuurd naar de raden?
De vertrouwelijkheid is van belang om twee redenen:

1. Beschermen onderhandelingspositie van de werkgevers aan de cao-tafels;
2. Beschermen financieel belang van de Staat.

Het principiële punt van de vakbond is dat zij de jaarlijkse kabinetsbijdragebrief gelijktijdig willen ontvangen met de werkgevers. De AOb heeft in 2022 een Woo-verzoek ingediend bij BZK over openbaarmaking van de kabinetsbijdragebrief. Dit verzoek is afgewezen. De Rechtbank Midden-Nederland heeft de Staat daarin in het gelijk gesteld[3]: de brief kan vertrouwelijk blijven zolang deze nog invloed kan hebben op lopende of toekomstige cao-onderhandelingen. De kabinetsbijdragebrieven van oudere jaren, die geen invloed meer kunnen hebben op cao-onderhandelingen, moeten wel openbaar gemaakt worden. BZK maakt de kabinetsbijdragebrieven nu standaard na vijf jaar openbaar en beziet deze werkwijze in het licht van de uitspraak van de rechter.

[3] Uitspraak van 23 april 2026, vindplaats: ECLI:NL:RBMNE:2024:2877